
DOBOZY Gyöngyi – HORVÁTH Attila Gáborné – KÖRMÖCZI Bulcsú

Mikro-tartalmak alkalmazása az iskolarendszerű szakképzésben

Jelen összeállításunkban – interjú formában – az MTA-BME Nyitott Tananyagfejlesztés Kutatócsoport munkájába bekapcsolódó Kecskeméti SZC Kada Elek Technikum közgazdász oktatói tevékenységét ismerhetik meg, hogyan is kezdték el a mikro-tartalmak alkalmazását és vontak be egyre több kollégát és diákot ebbe a munkába. A mindennapi oktatás területén elért sikereik mellett, megfogalmazódik az év végi érettségi-, szakmai vizsgák, valamint a kollégáik pedagógus II. és fejlesztő innovatori mesterprogram életpályamodelljében ennek a módszertani megújulásnak a mikéntje. Terveik szerint ezt a folyamatot törekszenek a technikumi képzés területén is bevezetni.

Vedovatti Anildo (Opus Szerkesztőség): *Honnan jött az ötlet, hogy részt vegyenek ebben a programban?*

Körmöczi Bulcsú (igazgató): 2013/2014-es tanévben a jogszabályi változások egyik következménye volt intézményünkben, hogy több, szakmai tantárgyat tanító kolléga beiratkozott a BME Műszaki Pedagógia Tanszéke által indított közgazdász tanár mesterképzésére. A munka mellett elvégezni ezt a kétéves posztgraduális képzést elég megterhelő volt számukra, de nagyon jó tapasztalatokról számoltak be kollégáink. *Dobozy Gyöngyi* a közgazdász mestertanári diploma megszerzése után is kapcsolatban maradt az egyetem oktatóival, munkatársaival. Az ő tevékenységén keresztül kapcsolódott be intézményünk a Kecskeméti SZC Kada Elek Technikum (akkor még szakköznevelő) öt lelkes szakmai tanára a BME és a Magyar Tudományos Akadémia által közösen létrehozott Nyitott Tananyagfejlesztés Kutatócsoport munkájába.

Vedovatti Anildo: *Hogy látja a helyét a tanítás folyamatában egy ilyen igen újszerű, akár azt is mondhatnánk, hogy kísérleti jellegű szakmai fejlesztésnek?*

Körmöczi Bulcsú: A kerettantervi változások ütemét a tankönyvírók és a kiadók nem tudják követni. A változásokkal viszont lépést kell tartani, ezért szükségessé vált egyfajta összefogás a szakmai tárgyakat oktató tanárok részéről. A kutatócsoport munkája során létrejött egy olyan, mindenki számára elérhető felület, ahol az érintett kollégák megosztották egymással és a diákokkal tapasztalataikat, feltölthettek kipróbált tananyagtartalmakat.

Vedovatti Anildo: *Számos feladatuk mellett az oktatókat mi motiválhatta a fejlesztésben való részvételre?*

Körmöczi Bulcsú: Ez a fajta innovatív tananyagfejlesztés a siker kulcsa, hiszen az egymással megosztott tartalmakat, módszereket a kollégák folyamatosan csiszolják, tökéletesítik, így a diákok a tanórákon a lehető legjobbat kapják. Az innováció, a nyitottság, az összefogás azt eredményezte és eredményezi a mai napig is, hogy a diákok motiváltabbak lettek, értik és szeretik a szakmát, nem csak levizsgáznak belőle. Iskolánk mindig nyitott volt minden olyan új ötletre, módszerre, amelyek bármilyen formában a tanulóink érdekeit szolgálják, segítik őket tanulmányaikban, jövőjük építésében.

Vedovatti Anildo: *Az iskolában megvalósult fejlesztés motorját, Dobozy Gyöngyit faggatjuk, szakmai oktatóként hogyan tudta beépíteni a mikrotartalmakat a tantárgyaiba?*

Dobozy Gyöngyi (közgazdász oktató): *A 2016/2017-es tanév végén volt lehetőségem először kipróbálni a mikro-tartalmak alkalmazását az adózás tantárgy oktatásában. Az akkori 34 fős osztályomnak nagyon tetszett ez a fajta feldolgozása egy új tananyagrésznek, valamint összefoglalásként is kedvelték. A lelkesedésük töretlen volt, ezért a következő tanévben folytattam a mikro-tartalmakkal történő feldolgozását az adózás tananyagának. Majdnem minden adózás OKJ-s szóbeli tétel kidolgozásaként készítettünk egy-egy mikro-tartalmat. Ez átfogóan tartalmazta a tétel lényegét, és a kulcsszavak – hívószavak megjegyzése után a vizsgán könnyebben vették az akadályokat a szóbeli stresszes körülményei között.*

Vedovatti Anildo: *Ha ilyen sikeres volt az adózás tantárgynál, akkor feltételezhetően más tantárgyaiban is kipróbálta az új módszert. Milyen tapasztalatokat osztana meg ezzel kapcsolatban?*

Dobozy Gyöngyi: *A 2018/2019-es tanévtől a mai napig kiterjesztettem minden tantárgyam oktatásánál a mikro-tartalmak alkalmazását, komplexé tettem a tantárgyaimnál a kapcsolódó tantárgyakat is, és így alkottam meg a szintetizált mikro-tartalmakat pl.: az adózás-történelem, vagy az adózás-számvitel területén. A tanév végére már minden tanuló bekapcsolódott a mikro-tartalmak készítésébe, amelyek tananyagrészenként készültek. Ezeket megosztottuk egymás között az osztályban, a kollégák között is, illetve feltöltésre került a BME erre rendszeresített felületére.*

Vedovatti Anildo: *Az elmondottak alapján látható, hogy a módszer sikeres a diákok körében is, de kellően hatékonyak bizonyult-e?*

Dobozy Gyöngyi: *A dolgozatra történő felkészítést oly mértékben segítette, hogy majdnem egy egész jeggyel javult a dolgozatok átlaga az előző időszakhoz képest. Ebben a tanévben töltöttem fel a mesterfokozatot megcélzó minősítési eljárás keretén belül fejlesztő innovátori mesterprogramomat, melynek célja volt egy új tanulási módszer bevezetése (mikro-tartalmak) komplexé téve az innovatív tartalmú kerettanterv tantárgyainak tananyagtartalmával. Ennek következtében átláthatóbbá, könnyebben tanulhatóvá tudtam tenni már nemcsak az OKJ-s vizsga, hanem az érettségi követelményeknek megfelelően a tananyagot a mikro-tartalmak segítségével.*

Vedovatti Anildo: *Igazgató úrral mindketten jelezték, hogy az intézményből több kolléga csatlakozott a mikrotartalmak alkalmazásának új módszeréhez, ők szintén szakmai tárgyakat oktatnak?*

Dobozy Gyöngyi: *Hívásomra több kollégám is örömmel csatlakozott a kutatócsoport munkájához, és közösen vetettük bele magunkat a mikro-tartalmak rejtelmébe, és osztottuk meg egymás között a már elkészült tananyagtartalmakat. A mikro-tartalmak nemcsak a közgazdaság tantárgyakat tanító kollégáknak nyújtanak segítséget, hanem a humán tantárgyakat oktatóknak is, akik közül volt olyan, aki beépítette ezt a saját mesterprogramjába. Örömmel tölt el, hogy a 2020. szeptember 1-jétől induló új technikumai képzés követelményei keretén belül is alkalmazzuk már 9. évfolyamtól a mikro-tartalmak készítését a projekteknél.*

Vedovatti Anildo: Kérem röviden foglalja össze fejlesztési tevékenységének legfontosabb tanulságait!

Doboz Gyöngyi: Elmondhatom, hogy a mikro-tartalmak alkalmazása az eddig kipróbált minden tantárgy területén nagyon jól vizsgázott, sok pozitív hatással van a tanárra – diákra egyaránt. Ez egy új pedagógiai módszertani eszköz, amely az elkészítése során az informatikai képességeket is fejleszti, segíti a tananyagban való elmélyülést, megmutat olyan képességeket is, amelyek kevésbé ismertek, valamint pontosságra szoktat. A vizuálisabb tanulóknak, valamint a BTMN-es és az SNI-s tanulóknak kifejezetten megkönnyíti a tananyag elsajátítását. Biztonságosabb tudást nyújt a tanulóknak, és a diákok részéről kevesebb a stressz a számonkérések alkalmával.

Ezért is töltött el nagy örömmel, hogy az MTA-BME kutatócsoport 5 éves munkájában részt vehettem a Kecskeméti SZC Kada Elek Technikumot képviselve. Így kaptam lehetőséget arra is, hogy a kutatócsoportban való munkánkat a BME-vel közösen bemutathattuk több alkalommal az Országos Neveléstudományi Konferenciákon (ONK). A legvégén pedig az MTA elnökének elismerő oklevelét vehettem át – melyet ezúttal is köszönök mindenkinek. Végezetül bemutatom az elsőként elkészített mikro-tartalmamat, melyet azóta is folyamatosan aktualizálnom kell az adóváltozások miatt.

Vedovatti Anildo: Interjúnkban lehetőség nyílt a fejlesztéshez csatlakozó Horváth Attila Gábornéval az ő tanári gyakorlatát megismerni. Először is szeretnénk megkérdezni, hogy mi motiválta, hogy részt vegyen a kutató-fejlesztő munkában?

Horváth Attila Gáborné (közgazdász oktató): Sokéves pedagógusi pályafutásom alatt többféle módszerrel kísérleteztem az összefoglaló órákon, ezek közül a kedvenc módszerem a gondolattérkép készítése volt. Ezzel a módszerrel tudtam a leghatékonyabban elérni, hogy a diákjaim végiglapozzák és végig is gondolják a füzet vázlataiban szereplő viszonylag hosszú tananyagrészeket, keresve a

logikai láncot, ahogyan összefüggenek az egyes részletek. Mindenki lázasan igyekszik ilyenkor a legjobbat kihozni magából, és ha képes rá, akkor még az esztétikus formára is törekszik. Úgy gondolom, ezzel a módszerrel elősegítem a tanulók önálló gondolkodását a tanulási folyamat részévé téve a saját ötleteiket, kezdeményezéseiket.

Dobozy Gyöngyi kolléganőm segítségével csatlakoztunk az MTA-BME tananyagfejlesztési programjához, és meghívtak bennünket az e témában szervezett konferenciákra, ahol olyan előadásokat hallhattunk, amelyek felkeltették az én érdeklődésemet is.

Az első konferencián érdekes élményben volt részem, ahol a mikro-tartalmak készítése volt a téma. Az egyik előadó bemutatott egy olyan diát, amelyen a szív képe volt látható. Körülötte sok-sok információ volt elhelyezve a működésével, jellemzőivel kapcsolatban. Valószínűleg nem sokan voltak a jelenlévők között, akiket ez a kép túlságosan megragadott, mivel többnyire műszaki vagy közgazdasági szakgimnáziumból érkeztünk, de engem „szíven talált”.

Vedovatti Anildo: *Az így kapott ötletet hogyan ültette át napi gyakorlatába?*

Horváth Attila Gáborné: Ez az ötlet volt az, ami arra inspirált, hogy a tanítványaimmal készítsünk olyan digitális gondolattérkép-jellegű „mikro-tartalmakat”, amelyek segítik őket az egyes témakörök vizuális összefoglalásában. Teljesen új utakon jártunk, és a diákjaim tőlem csak az ötleteket kapták, valamint a szakmai tartalomhoz szükséges információkat, de a kivitelezés módját nekik kellett kitalálniuk. A tanítványaim szívesen foglalkoztak a feladattal, rengeteg kreatív ötletük volt, segítettek egymásnak, és megtanítottak engem is a különböző technikai megoldásokra. Nem voltak előre kitűzött céljaim, egyszerűen csak vonzott a lehetőség egy kreatív, új tanulási módszerre, amihez szükség volt a tanulók saját aktivitására, informatikai tudásuk fejlesztésére, és egyúttal bízni lehetett abban, hogy fejleszti a kompetenciájukat a tananyag áttekintésében, a lényegkiemelésben, a fontosabb anyagrészek memorizálásában.

A későbbi évek tapasztalatai is igazolták ezt, mivel végzős osztályokban is alkalmaztam. Az érettségire való felkészülés során kb. 40 oldalra összegyűjtve a 9-10. évfolyam tananyagát gazdasági és jogi alapismeretekből, felgyorsította az ismétlési, reprodukálási folyamatot. A tanítványaink is szeretik azokat a módszereket, amelyeknél az információátvitel folyamata gyors, könnyen megjegyezhető, vizuális hatásokkal operál.

Vedovatti Anildo: *A konkrét tantárgyi lehetőségeken túl, hogy érzi, miben nyújthat még segítséget az új módszer?*

Horváth Attila Gáborné: A diákokkal végzett közös interaktív munka új szintre emelte a kommunikációt közöttünk. Ezek a fiatalok eddig nem sokat leveleztek egyik tanárukkal sem, és voltak helyzetek, amikor ezen a téren is érzékelhető volt a fejlődés. Az információforrások etikus kezelésének megtanulására is jó lehetőség az ilyen jellegű feladatok megfogalmazása.

Vedovatti Anildo: *Hogy látja, mennyire gyorsan építhetők be a mikrotartalmakkal való tanítás az oktatás folyamatába?*

Horváth Attila Gáborné: A mikro-tartalmak készítése eddig azokban az osztályokban vált rutinná, ahol olyan kollégák tanítanak, akik ezt szívesen vállalják, alkalmazzák. Ez a tevékenység teljesen új, nincs hagyománya, előzménye. A technikai rendszer bevezetésével 2020.szeptemberétől megint új helyzet alakult ki, mert a projektmunkák készítése került fókuszba, ahol a mi iskolánk beépíti ezt a módszert is.

A 9. évfolyamon az első projekt egy mikro-tartalom elkészítése gazdasági és jogi alapismeretek tantárgyból. Ez jól illeszkedik a digitális alkalmazások tantárgy tananyagához, ahol a diákjaink megtanulják a tízujjas gépirás alapjait, a ppt-diák készítését. Ennek következtében már az iskola összes tanulója megismerkedik ezzel a módszerrel. Mi is kíváncsian várjuk, merre visz ez az út, milyen mértékben tudjuk sikeresen fejleszteni a tanulóink képességeit ezen a téren.

A magam részéről el tudnám képzelni, hogy a képzés végén történő projektvédeken az 5 év alatt elkészített különböző hosszúságú, tartalmú, mélységű és témájú projektek rövid bemutatására is kiváló opció lenne a mikro-tartalok készítése. Ez azt jelentené, hogy a sokféle szakmai és nem szakmai tantárgyat tanító kollégáknak is aktívan be kellene kapcsolódnia ebbe a fajta módszertanba. Sok a gyors változás az oktatásban, nehéz előre tervezni. Amikor kanyarodik az út, nem tudjuk, mi jön a kanyar után, de reméljük a legjobbakat.

Végezetül bemutatok 2 db jól sikerült mikro-tartalmat gazdasági és jogi ismeretek tantárgyból.

